

13. cvičení z PaSti – 2021-06-02

Bayesovská statistika

1. Kvído zase píše test, tentokrát s deseti otázkami, každá má tři volby. Pro každou z otázek nastane (nezávisle na ostatních) jedna ze dvou stejně pravděpodobných možností: buď se Kvído tuto látku učil, otázku „umí“ a odpoví určitě správně, nebo se neučil a tipne uniformně náhodnou volbu.

- (a) Pokud první otázku odpověděl Kvído správně, jaká je pravděpodobnost, že tuto otázku uměl?
- (b) Jaká je apriorní distribuce (pravděpodobnostní funkce) počtu otázek, které Kvído umí?
- (c) Kvído odpověděl správně na šest otázek z deseti. Jaká je posteriorní distribuce počtu otázek, které Kvído uměl?

2. Stejný test píše několik studentů. Každý z nich patří (uniformně náhodně) do jedné ze tří skupin – všichni v první skupině umí otázku s pravděpodobností $\vartheta_1 = 0.3$, ve druhé s pravděpodobností $\vartheta_2 = 0.7$, a ve třetí s pravděpodobností $\vartheta_3 = 0.95$. Náhodně vybraný student odpoví správně k otázek (z deseti).

- (a) Metodou MAP rozhodněte, do které skupiny student patří.
- (b) U budiž počet otázek, které student umí. Student odpoví správně na 5 otázek. Odvoďte posteriorní distribuci, MAP odhad U a odhad U pomocí střední hodnoty.

3. Máme dvě krabičky, v první jsou dva bílé a jeden černý míček, ve druhé dva černé a jeden bílý. Vybereme náhodně jednu z krabiček (pravděpodobnost volby první krabičky je p) a pak vytáhneme míček.

- (a) Popište, jak metodou MAP rozhodnout podle barvy taženého míčku, zda jsme vybrali první nebo druhou krabičku.
- (b) Pro $p = 1/2$ spočtete pravděpodobnost chybného rozhodnutí. Srovnajte s chybou chybného rozhodnutí bez tahání míčku.

4. Házíme cinknutou mincí s pravděpodobností líce Θ . Naše apriorní rozdělení je dáno funkcí $f = f_\Theta$ takovou, že $f(0) = f(1) = 0$, $f(0.5) = 2$, f je lineární na intervalech $[0, 0.5]$ a $[0.5, 1]$ a f je nulová mimo $[0, 1]$.

Najděte MAP odhad Θ , pokud z n nezávislých hodů padl líc k -krát.

5. Předpokládejme, že policejní radar naměří rychlost auta vyšší o $U \sim U(0, 5)$. Předpokládejme, že skutečná rychlost auta je $V \sim U(45, 65)$. Metodou podmíněné pravděpodobnosti odhadnete rychlost auta na základě naměřené rychlosti.

6. Počet nákupních vozíků v obchodě je Θ – uniformně rozdělená náhodná veličina s hodnotami $\{1, 2, \dots, 100\}$. Každý vozík má číslo $(1, \dots, \Theta)$. Na našem vozíku (předpokládáme, že je uniformně náhodný) je číslo X . Odhadněte Θ

- (a) metodou MAP.
- (b) pomocí podmíněné pravděpodobnosti.

(Úloha je podobná příkladu o Romeovi a Julii z přednášky, ale tam šlo o spojitě náhodné veličiny.)

7. Počet minut mezi příjezdy autobusů na zastávku u kolejí má exponenciální rozdělení s parametrem Θ , použijeme apriorní distribuci s hustotou $f_{\Theta}(\vartheta) = 10\vartheta$ pro $\vartheta \in [0, 1/\sqrt{5}]$ (a nula jinde – ověřte, že se jedná o hustotu).

- (a) Jdeme na zastávku a musíme čekat 30 minut. Jaká je posteriorní hustota a odhad Θ (metodou MAP nebo podmíněnou střední hodnotou)?
- (b) Provedeme pět měření (jdeme na autobus pětkrát a zapíšeme si dobu čekání). Musíme čekat 30, 25, 15, 40 a 20 minut, předpokládáme, že jednotlivé dny jsou nezávislá měření se stejným rozdělením. Jaká je posteriorní hustota a odhad Θ (metodou MAP nebo podmíněnou střední hodnotou)?

8. Varianta problému z přednášky: Máme nezávislé náhodné veličiny $X_1, \dots, X_n$. Všechny jsou uniformní na intervalu $[0, \vartheta]$, kde ϑ je hodnota n.v. Θ . Apriorní distribuce Θ je uniformní na $[0, 1]$. Na přednášce jsme měli $n = 1$, teď budeme předpokládat $n > 3$.

- (a) Najděte odhad Θ pomocí podmíněné pravděpodobnosti (při daných hodnotách $x_1, \dots, x_n$ veličiny $X_1, \dots, X_n$).
- (b) Nakreslete graf podmíněné střední kvadratické chyby (MSE) pro odhady MAP a podmíněné střední hodnoty, jako funkce $\bar{x} = \max\{x_1, \dots, x_n\}$, pro hodnotu $n = 5$.
- (c) Pokud $\bar{x} = 0.5$, jak se vyvíjejí odhad MAP a podmíněná střední hodnota, a odpovídající střední kvadratická chyba, v závislosti na $n \rightarrow \infty$?

The first rule of the Bayesian Conspiracy is that you talk about it exactly as much as a non-member would.